

Engelsk

Folketinget har d. 18. maj 2005 vedtaget en lov (nr. 336 af 18. maj 2005), der vedrører friskoler. I loven står der, at friskolerne skal opstille delmål og slutmål for undervisningen, og at opstillingen skal dokumentere, at friskolernes slutmål samlet set står mål med de slutmål, der er fastsat for folkeskolen. Det skal desuden være tydeligt, at der er overensstemmelse mellem undervisningsplan, delmål og slutmål. I første omgang gælder kravet for fagene dansk, engelsk og matematik/regning.

Med nedenstående tilføjelse af delmål og slutmål til vores læreplan har vi haft til hensigt at opfylde lovens krav.

1. og 2. klasse

Udgangspunktet for den første fremmedsprogsundervisning er barnets evne til og glæde ved leg med det lydige.

Der arbejdes med rim og remser, sange og sanglege og små dramatiseringer. Rytme, klang og lyd er centrale elementer i undervisningen. Der lægges også vægt på bevægelsen. Det gælder den ydre bevægelse, som især dyrkes i sanglegene og dramatiseringerne. Men det gælder også den indre bevægelse, som udspringer af timens opbygning med vekslen mellem lytten og aktivitet, med temposkift og dynamik i sangene og recitationen.

Den intellektuelle del af undervisningen, med oversættelse, ordforråd og grammatik, er på disse klasstrin af helt underordnet betydning.

3. og 4. klasse

Der bygges videre på elementerne fra de første klasser. Men samtidig bygges der også på den tiltagende nysgerrighed, der præger alderstrinnet, overfor skriftsproget. Rim og remser fra de første klasser skrives ned og samles til små tekstefter, hvor eleverne ud fra det i forvejen kendte stof langsomt begynder at øve læsningen af engelsk

Samtidigt føres stoffet videre i den mundtlige del, så mindre egentlige digte og sproglige vendinger læres udenad. Der kan arbejdes med dramatiseringer, der henter deres handlingsforløb fra hverdagslivet og som er egnede til en begyndende øvning af dialogen.

Delmål efter 4. klasse

Eleverne skal bringes til at forstå enkle talte sætninger og udtryk og de skal kunne svare på enkle spørgsmål. Desuden skal de kunne deltage i sproglege og små rollespil og skrive og læse korte, sprogligt helt enkle tekster. De skal kunne udtale de engelske ord, der arbejdes med at kende til ental og flertal, og gennem undervisningen skal de stifte bekendtskab med eksempler på engelsksproget børnekultur, fortrinsvis sange, rim og remser, lege, danse, spil og fortællinger.

5. klasse

Der arbejdes nu med læsning af trykte tekster. F.eks. kan klassen arbejde med et skuespil, der både læses, reciteres og opføres, så det, eleverne møder i skriftlig form, bliver levendegjort gennem processen. Også mindre prosatekster inddrages, ligesom læsning af digte og sang efter sangbøger spiller en stadig større rolle.

Den dagligdags dialog øves, dels gennem dramatiseringer og dels gennem små samtaleøvelser.

6. klasse

Grammatikken indføres og øves. Der arbejdes både med ordklasser og bøjningsformer og efterhånden også med sætningsopbygning.

Diktat og gloseindlæring er nye elementer på dette klassetrin.

Tekstarbejdet går nu mere i retning af egentlige litteraturtekster, og mundtligt øves samtalen.

Delmål efter 6. klasse

Eleverne skal bringes til at kunne forstå tilstrækkeligt til at kunne føre en enkel samtale, og de skal kunne referere i et enkelt sprog inden for kendte emner. De skal have lært at udtale sproget, så det bliver umiddelbart forståeligt. De skal også kunne læse enkle skønlitterære tekster og sagprosaetekster, ligesom de skal kunne skrive enkle tekster om et givet emne, og de skal kunne bruge en ordbog. Gennem undervisningen skal de stifte bekendtskab med forskellige former for engelsk kultur og livsform, f. eks. gennem udvalgte tekster.

7. klasse

Samtalen øves i mange forskellige situationer, f. eks. dramatisering, rollespil og samtale om givne emner. Desuden øves den mundtlige fremstilling gennem mindre faglige fremlæggelser. Der lægges vægt på en gradvis udvidelse af ordforråd. Skriftlige opgaver har form af referater, små stile og genfortællinger. Grammatikken øves og udbygges fortsat, og udtale og stavning rettes til.

Der læses tekster, der passer til alderstrinnet. De omfatter både biografier og fortællinger, der viser noget om engelsk kultur og livsform.

8. klasse

Det mundtlige øves nu endnu mere intenst, og der lægges vægt på at rette udtalen rigtigt til. Debatter, rollespil, fremlæggelser både individuelt og i grupper, sange og dramatiseringer medvirker til at styrke sprogtonen og udvide ordforrådet. Det skriftlige arbejde kan omfatte stile og referater, brevskrivning, iagttagelsesøvelser, små fiktive tekster osv.

Både ordklasser og sætningsopbygning øves, og der gives diktater, hvor der fokuseres på stavningen.

Tekstlæsningen omfatter forskellige passende skønlitterære tekster, dokumentar og faglige tekster og ikke mindst biografier.

Delmål efter 8. klasse

Eleverne skal bringes til at forstå talt engelsk om kendte og ukendte emner fra dagligdagen og deltage uforberedt i samtaler om kendte emner, således at de udtrykker sig hensigtsmæssigt inden for almindeligt forekommende sociale omgangsformer. De skal kunne fremlægge et forberedt stofområde selvstændigt og redegøre for erfaringer, følelser, holdninger og viden i forbindelse med samtaler og debatter om almindeligt kendte emner. Deres ordforråd skal være tilstrækkeligt stort til, at ovenstående kan lade sig gøre, og de skal i et vist omfang kunne anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt. De skal også kunne læse, forstå og referere hovedindholdet af skrevne tekster i dagligdags sprog inden for mange forskellige genrer og inden for genkendelige emner og problemstillinger, og de skal selv kunne udtrykke oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende, skriftlig form.

De skal have og kunne anvende viden om centrale grammatiske områder, især ordklasser, ordstilling, verbernes former og funktioner, når fokus er på den sproglige form, og desuden have kendskab til faste vendinger og kulturbundne udtryk inden for områder, der kan føre til misforståelser. Deres udtale skal have lighed med den originalt engelske. De skal kunne anvende ordbøger, grammatiske oversigter.

9. klasse

Der bygges videre på det foregående. Frie og bundne mundtlige øvelser, små foredrag, arrangerede diskussioner, stile, referater, fagligt stof, diktater, film, præsentationer, alle midler bruges til at fremme ordforråd, udtale, grammatisk sikkerhed og mod til at gøre sig gældende.

Grammatik og stavning er stadig genstand for indlæring, og udtalen plejes og rettes fortsat til.

Der arbejdes med kendskab til engelske og amerikanske samfundsforhold og kulturelle forhold, og der læses tekster, både skønlitterære, dokumentariske og avisartikler, der øger forståelsen for den engelsk-baserede kultur.

Eleverne arbejder med selvstændige opgaver, og i den forbindelse med informationssøgning i leksika, bøger og internet.

Besøg af englændere eller amerikanere søges arrangeret, hvor det er muligt, ligesom engelsksprogede film anvendes, og der kan arbejdes skabende i det sproglige, f. eks. med skrivning af sangtekster, digte, noveller eller dramatiseringer.

10. klasse

Der bygges på alle måder videre på arbejdet i 9. klasse, også hvad angår forbedring af udtale og skabelse af grammatisk og stavemæssig sikkerhed. Desuden arbejdes der nu med mere komplekse litterære og dokumentariske tekster, og der søges en dybere forståelse af det engelske sprogs egenart. Forskellen på og ligheder mellem engelsk og amerikansk sprog og kultur berøres gennem forskellige medier og i samtale. Historiske forhold mellem de to lande kan gøres til genstand for behandling.

Der arbejdes bevidst med læsestrategier og fremlæggelsesformer, og der laves en engelsksproget produktion, enten en større skriftlig opgave eller en multimedieproduktion. Informationssøgning på alle måder indgår som en naturlig del af arbejdet.

Delmål efter 10. klasse.

Eleverne skal kunne forstå talt engelsk om kendte og ukendte emner fra dagligdagen og forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier, hvor forskellige sociale og regionale sproglige varianter forekommer, når emnerne er genkendelige. De skal kunne følge med i film, hvor talen præges af slang og faste vendinger og følge med i og deltage i en samtale mellem flere indfødte sprogbrugere, deltage uforberedt i samtaler om kendte emner og fremlægge et forberedt stofområde selvstændigt. De skal kunne præsentere et emne, alene eller sammen med andre, ved hjælp af forskellige praktisk-musiske udtryksformer og redegøre for erfaringer, følelser, holdninger og viden i forbindelse med samtaler og debatter om almindeligt kendte emner. De skal kunne læse, forstå og arbejde selvstændigt med hovedindholdet af skrevne tekster inden for mange forskellige typer af tekster, når disse er forfattet i et dagligdags sprog og uddrage, vurdere og anvende informationer fra forskellige medier og informationskilder inden for genkendelige emner og problemstillinger. Desuden skal de kunne udtrykke oplevelser, følelser og viden i en sammenhængende skriftlig form og afpasse en skreven tekst i forhold til modtageren, anvende stilistiske virkemidler inden for dagligdags genrer, først og fremmest brevskrivning, beretning og debatindlæg, udtrykke sig hensigtsmæssigt inden for gængse sociale omgangsformer, udtrykke sig uformelt mundtligt og skriftligt og i det hele taget afpasse stilen efter modtager, situation og teksttype. De skal kunne anvende en basisviden om almindeligt forekommende teksters opbygning og anvende et tilstrækkeligt og præcist ordforråd inden for gængse emneområder og problemstillinger, herunder anvende synonymer eller omskrivninger, når ordforrådet ikke er tilstrækkeligt. De skal have og kunne anvende en grundlæggende viden om faste vendinger og kulturbundne udtryk samt kendskab til almindelige omgangsformer, så misforståelser undgås og have en udtale og intonation, der ligner britisk og amerikansk sprogtone. De skal kunne anvende viden om centrale grammatiske områder, især ordklasser, ordstilling, verbernes former og funktioner, når fokus er på den sproglige præcision, og også kunne anvende retstavning og tegnsætning så præcist, at meningen bliver tilstrækkelig tydelig. De skal have lært at udnytte de muligheder, der er for at opsøge og bruge engelsk uden for skolen og være bevidste om, hvordan de bedst tilegner sig engelsk. Ved fremlæggelser skal de kunne anvende kommunikationsstrategier, først og fremmest at omskrive og bruge overbegreber, synonymer og lade kropssprog og mimik understøtte utilstrækkelig mundtlig kommunikation, og de skal have lært at vælge lyttestrategier i forhold til en situation, herunder lytte efter hovedindhold og lytte efter væsentlige detaljer, kunne abstrahere fra en udtale, der adskiller sig fra den vante, og vælge læsestrategier, bl.a. skimming og skanning, i forhold til teksttype og situation, herunder at læse for at få oplevelse og information eller for at tilegne sig stof

De skal kunne udnytte computerens muligheder i forbindelse med informationssøgning og kommunikation, bruge stavekontrol hensigtsmæssigt og anvende ordbøger og grammatiske oversigter. De skal udarbejde et produkt på engelsk og herunder anvende og udnytte viden om skriveprocessens faser og vælge arbejdsform i forhold til den foreliggende aktivitet eller opgave. De skal kunne understøtte et sprogligt udtryk med praktisk-musiske udtryksformer og kunne give eksempler på værdier og normer i engelsktalende lande fra arbejdet med skønlitteratur, sagprosa, musiktekster, blade og medier. De skal også være i stand til at perspektivere tekster til egen kultur og til forhold i engelsktalende lande, inden for emner som uddannelse og erhverv samt sociale og samfundsmæssige problemstillinger og benytte og vurdere informationer fra engelsksprogede kilder. De skal kunne belyse et emne fra flere sider, bl.a. i

forbindelse med fremlæggelse og i en debat og i øvrigt anvende engelsk som internationalt kommunikationsmiddel i mødet med udlændinge, på rejse og ved brug af e-mail

Slutmål

Der skal være skabt en lydlig og social glæde ved det engelske sprog, og engagement og en virkestrang skal ligge til grund for lysten til at anvende engelsk som fremmedsprog i de livssituationer, de senere kommer ud for og de kontakter, de får. De skal have lyst til at bruge sproget som et personligt kommunikativt redskab, ligesom de skal have en fornemmelse for det engelske sprogs egenart.

Eleverne skal have tilegnet sig færdigheder, der gør dem i stand til både at tale og forstå engelsk om kendte og ukendte emner, deltage frit i samtaler og kunne fremlægge personligt, fagligt og andet stof på forskellige måder. De skal kunne forstå engelsksprogede medier i rimeligt omfang, og de skal kunne udtrykke sig nuanceret og tilpasset situationen. De skal have udviklet et passende ordforråd, som også omfatter synonymer, og deres udtale skal være tydelig og forståelig og så tæt på engelsk og amerikansk sprogtone som muligt. De skal kunne læse engelsksprogede artikler, skrifter og mindre bøger, og de skal kunne udtrykke sig skriftligt, med korrekt retskrivning og brug af grammatik. De skal kunne lave informationssøgning, f. eks. ved hjælp af computeren, og de skal kunne anvende lytte- og læsestrategier i forbindelse med tilegnelse af stof.

De skal have et grundlæggende kendskab til engelsk og amerikansk kultur, livsform og historie, og de skal kunne perspektivere dette kendskab, så de kan se fællesskabet med og forskellen fra den danske og andre kulturer.